

Epeso

Pauloŋe Epeso yengât ekap kulemgum katyŋgiop.

1 ¹O bukulpne,
Yen Epeso kapi ambolipŋaŋe Yesu Kiristohâlen biwiyeŋaŋe kepeim Anitâhât tem lâuwaŋgim mansai. Nâ Paulo. Emelâk Anitâŋe nâŋgânihimu Yesu Kiristoŋe aposolo sâŋm âi nihiop ya mem mansan. Nâŋe heroŋe nâŋgâyŋgim ekap yu kulemgum katyŋgian.

²Awoŋnenŋe Anitâ yet Kutdânenŋe Yesu Kiristo yâkŋe eŋgatyetŋeâk otmâ nâŋgâyŋgim tihityeŋe otmutâ biwi nâŋgân nâŋgânyeŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmâ sânduk sâekgât nâŋgâyŋgim ulitguman.

Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe mâmâŋe otningimu manman âlepŋahât bulâŋe teteningimap.

³Anitâŋe ikŋe nanŋe, Kutdânenŋe Yesu Kiristo, hâŋgângumu ge nengât toсахât otmâ muop. Yawu olop yakât otmâ nenŋe yâk orop biwinenŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmu manmâ gain. Yakât otmâ Anitâŋe ikŋe Wâtgât mâmâŋahât Heak hâŋgângumu ge mâmâŋe otningimu manman âlepŋahât bulâŋe teteningim gap. Yakât nâŋgâm Anitâ mepaem mannom. ⁴⁻⁵Anitâŋe ikŋahâk wawaenenekmap. Otmu nenŋe yâkât senŋan tosa barahâk kinnomgât nâŋgâm ikŋe nanŋe Yesu Kiristo hâŋgângumu ge nengât toсахât otmâ mumbuap yakât emet inânŋan sâŋm kalop. Yakât otmâ nenŋe Kiristohâlen biwinenŋaŋe kepeimunŋe Anitâŋe tosanenŋe pilâningim nine nanne baratne sâŋm menenekmu mansain. Yakât nâŋgâm yâkŋe emet inânŋan hân himbim ki kândikyotgowân yawu tetewuap ya sâŋm kalop. ⁶Otmu ikŋahâk wawaenenekmâ nengât sâŋm nanŋe hâŋgângumu giop yakât nâŋgâmunŋe hâu sâsâ otmap. Yakât otmâ heroŋe nâŋgâwaŋgim mepaem mannom.

⁷⁻⁸Kiristoŋe kawenenŋan kinmu kuŋetâ muop yâkâlen biwinenŋe katmunŋe Anitâŋe tosanenŋe pilâningiop. Otmu ikŋahâk wawaenenekmâ

otningiop yakât nângâmunje âlâ kândâkdâ otmap. Yakât dop sâmunne nângânet. Nenje saru osomunje sililiñ sâmap. Yakât dopjeâk Anitâne wawaenenekmap ya ki pesuk sâwuap. ⁹⁻¹⁰ Anitâne âliwahap topje topje, ehekje ki ehekje, himbimân ewan tap me hânân yu tap ya kerehâk kalop. Otmu sâp patoen Yura lohimbi otmu pâku lohimbi hârok menduhunenekbuap. Yawu otmâ âliwahap topje topje kalop ya orowâk Kiristohât amutgen tatmunje kunneneje otmâ tatbuapgât sâm kalop. Yawu gârâmâ emelâk embâjâmbâek yakât topje amokjan tatmâ gaop. Yakât otmâ lohimbi nombotjanje yeje nângân nângân watmâ yakât topje nângâne sâm pâpgum gawi. Yâhâ nenâmâ Anitâne nângân nângânneneje mem pâronj pilâningimu yakât topje nângâmain. Anitâne sâp kalop ya ikjak ekmu ârândâj otmu den yakât bulâje tetem hejengejuwuap.

¹¹ Otmu Yura lohimbi nengât hohetnenjan lok âlâ tetem kunneneje manmâ tihitnenje otbuapgât nângâm Anitâne yakât pat kuningiop. Yakât otmâ pat kuningiop yapâek nenje lok ya tetem tihitnenje otbuapgât nângâm biwinenjanje mem mambotbanjim gawin. ¹² Otmu pat kuningiop yakât bulâjeâmâ Kiristone lohimbi kerek nengât tihitnenje otbe sâm Yura lohimbi nengâlen teteop. Nengâlen tetemu nenje yâk orop biwinenjanje kepeiakmâ konohâk otmu yâkât pat otmâ mansain. Yakât otmâ Anitâhât nângâmunje âlâ kândâkdâ otmu herone nângâwangim mepaem mannom.

Manman kârikjan mannomgât nângâm engat yâhâp ki otmain.

¹³ Kiristone lohimbi kerek nengât tosanenjahât otmâ ge kawenenjan kinmu kujetâ muop. Yâkât den pat âlepje ya nenje yen pâku lohimbi ekyongomunje nângânetâ bulâje olop. Den pat ya nângânetâ bulâje otmu yâkâlen biwiyenjanje kepeiwi. Yawu otbi yan Anitâne meyekmâ nine nanne baratne sâm manman kârikjahât pat nen Yura lohimbi kuningiop ya yen gurâ yawuâk kuyingiop. Yakât otmâ ikje Wâtgât mâmâjahât Heak hângângumu ge lohimbi kerek mâmâne otningiwuapgât sâm kalop. Yakât otmâ ya hângângumu yengâlen ge mâmâne otyingiop. ¹⁴ Otmu pat kuningiop yakât bulâje sâp patoen menom nângâm Kiristohâlen biwinenjanje tiñak kepeim mannom. Yawu manmunje Wâtgât mâmâjahât Heakje biwinenjan kionmu pat yakât bulâje menom nângâm engat yâhâp ki otmâ mannom. Yawu manmunje sâp patoen Anitâne menenekmâ ikjan torokatnenekmu manman kârikjan manmâ herone otbanjim mepaem yâhâmbisâin.

Anitâ Wâtgât Ambojanje mâmâne otningimu kârihem kinmain.

¹⁵ Yeje Kutdânenje Yesu Kiristohâlen biwiyenjanje kepeim manmâ gai. Yawu manmâ Anitâhât lohimbi orop biwiyenjanje kepeiakmâ konohâk otmu manmâ gai. Otmu yengât den pat ya bukulipnanje eknohojetâ

nângâm tep hero nângâyîngian. ¹⁶Yawu nângâm Kutdânenne Yesu Kiristo âwânâit mepaeyelekman. Otmu Anitâne yuwu otyîngiâkgât ulitguman. ¹⁷Awoŋnenne Anitâ lanjinne Amboŋanne ikŋe Wâtgât mâmâŋahât Heak hângângumu ge yengât biwiyen kionmu nângân nângânyene keterakyîngiwuap. Yawu otmu Anitâne tihityene otmap yakât topŋe nângâm heŋgeŋgum yâkâlen biwiyen kepeim mannomaihât yâk ulitguman. ¹⁸Otmu Anitâne yen orop menenekmâ ikŋan torokatnenekmu herone kakŋan manmâ yâhâmbisâingât pat kuningiop. Pat yakât bulâne menomgât nângâm biwinenŋe mem mansain. ¹⁹⁻²⁰Otmu Anitâ Wâtgât Amboŋanne ikŋe wâtŋambâek Kiristo mumuŋambâ mem yahalop. Otmu nen gurâ yawuâk mâmâŋe otningimu wâtŋan kinmâ Kiristohâlen biwinenŋe tiŋâk kepeim manmain. Yeŋe yakât nângâŋetâ keterahâkgât nângâm Anitâ ulitguman.

Anitâne Kiristo mumuŋambâ mem yahatmu yâkŋe himbimân yâhâmu ikŋe orowâk tawot. ²¹Himbimân orowâk tatmâ Kiristone Anitâhât hahit mem kinmâ aŋelo himbimân tatmai otmu âi weke, emet amboŋe, senduk banearâ, susun me sâtŋe metŋe topŋe topŋe hânân yu tai kerek yengât kunyene tatmap. Otmu emelâk embânân Anitâne hân himbim kândikyotgom âliwahap topŋe topŋe kalop ya orowâk Kiristohât amutgen tatmunŋe kunnenŋe tatmap. Otmu yawuâk kunnenŋe tatmâ yâhâwiop. Otmu sâp pesuk sâwuap yan hân himbim yu biatmu Anitâne hân himbim aŋo kândikuwuap. Otmu sâp yan gurâ yawuâk kunnenŋe tatmâ yâhâmbisâp. ²²Yakât otmâmâ âliwahap kerehâkŋe yâkât amutgen tatbuapgât Anitâne sâm kalop. Otmu Kiristohât komot mansain nen gurâ yawuâk yâkât amutgenâk tatmunŋe kunnenŋe tatmâ tihitnenŋe otmâ yâhâmbisâpgât sâm kalop. ²³Yakât otmâ Anitâne mâmâŋe otningimu Kiristo orop biwinenŋe kepeiakmâ konohâk otmap. Otmu nenŋe hoŋ bawangimain yan yâkât lauŋe otmu kâiŋe bātŋe yawu otmâ nep mewangim manmunŋe ârândâŋ merândâŋ otmap.

**Anitâne mem hewewen tuhunenekmu Kiristohâlen
biwinenŋe kepeim manmain.**

2 ¹Emelâk Anitâne ki mem hewewen tuhuyekmu Kiristohâlen biwiyene katbi sâp yan yeŋe orotmeme bâlene topŋe topŋe otmâ tosa mem manminiwi. Yawu otbi yakât otmâ hiliwahonomaihât pat manbi. ²Sâp yan yeŋe engatyeneâk otmâ manman bâleŋahât mâtâp watbi. Yawu otmâ weke bâlene amboŋenŋe biwiyen kionmu yâkât amutgen manmâ tem lâuwangim manminiwi. Otmu sâp yuâmâ yâkŋe lohimi belângen mansai ya yengât biwiyen gurâ yawuâk kionmu Anitâhât den kumai. ³Otmu yâkŋe Anitâhât den kum orotmeme bâlene otmai ya nenŋe gurâ yawuâk otbin. Yawu gârâmâ emelâk nen kerekŋe nenŋe engatnenŋeâk watmâ biwinenŋambâ nângân nângân bâlene âlâlâ

tetemiop ya watmâ otminiwin. Yakât otmâ Anitâŋe lohimbi kerek nenekmu ki ârândâŋ otmu hiliwahonomgât pat otbin.

4-6 Yawu otmâ manbin yamâ ikŋahâk tepŋe nâŋgâningim tihitnenŋe otmâ Kiristo hâŋgâŋgumu ge nengât toсахât otmâ kawenenŋan kinmu kuŋetâ muop. Nenŋe yâkâlen biwinnenŋe katbin yan Anitâŋe tosanenŋe pilâningim manman âiŋe ningimu yakât topŋe nâŋgâm biwinnenŋe huruŋ sâop. Otmu Anitâŋe yen gurâ yawuâk wawaeyekmâ tosayeŋe pilâm manman kârikŋahât pat kuyiŋgimu mansai. Yakât otmâ yen me nen hârok Kiristo orop biwinnenŋe kepeiakmâ konohâk otmu mansain. Otmu sâp pato tetewuap yan Anitâŋe mumuŋambâ mem yahatnenekmu Kiristo orop himbimân yâhâ tatbisâin. Yakât pat kuningimu tap. Yakât nâŋgâm engat yâhâp ki otmain. 7 Nenŋe Kiristohâlen biwinnenŋe kepeimunŋe Anitâŋe kaok nâŋgâningim tosanenŋe pilâmu biwinnenŋe huruŋ sâmu lohotŋan manmain. Otmu sâp yupâek lohimbijŋe yakât nâŋgâŋetâ hâu sâsâ otbuap. 8-9 Yeŋe himbimân yâhâ manman kârikŋan mannomaihât pat kuyiŋgimu mansai. Yakât nâŋgâm yeŋahât nâŋgâŋetâ yahatmu hâkyeŋe mepaeamaihât yuwu sâmunne nâŋgâŋet. Anitâ ikŋahâk wawaeyekmâ tihityeŋe otmâ Kiristo hâŋgâŋgumu ge yeŋgât toсахât otmâ muop. Otmu yeŋe Kiristohâlen biwiyenŋe katŋetâ Anitâŋe tosayeŋe pilâyiŋgim manman kârikŋahât pat kuyiŋgimu mansai. Yeŋe wâtyeŋan ya ki mem tetewi. Yakât otmâ yeŋahât ki nâŋgâŋetâ yahatmu mepaeaknomai. 10 Otmu yeŋe Kiristohâlen biwiyenŋe katbi sâp yan Ambonenŋe Anitâŋe manman âiŋe yiŋgimu mem mansai. Yawu manmâ orotmeme âleŋeâk otmâ tânahom mannomaihât sâm kalop.

Kiristoŋe nen lohimbi topŋe topŋe menduhunenekmu manmain.

11-12 Kiristoŋe nen Yura lohimbi otmu yen pâku lohimbi mem menduhunenekmu komot konohâk otmunŋe ikŋak kunnenŋe tatmap. Yakât topŋe yuwu sâmunne nâŋgâŋet. Emelâk yen pâku lohimbijŋe Anitâhât topŋe ki nâŋgâwi. Yâhâ emelâk embâŋân Anitâŋe Awarahamgât pat kuwaŋgiop ya Yura lohimbi nengât gurâ yawuâk kuningiop. Yakât otmâ nenŋe yeŋgât nâŋgâmunŋe gemu yuwu nâŋgâminiwin. “Nen Awarahamgât sen mansain yakât otmâ hâknennahât torehenŋan undip tuhuŋgimain. Yâhâ yen pâku lohimbiamâ Awarahamgât sen ki oai. Yakât otmâ ketetyekmunŋe belâŋen manmâ hâkyeŋahât torehenŋan undip ki tuhuŋgimai. Yakât otmâ Anitâŋe hiliwahonomaihât pat kuyiŋgimu mansai.” Yeŋgât yawu nâŋgâminiwin. Otmu hâknennahât torehenŋan undip tuhuŋgiminiwin orotmeme yaŋe ki tânnongomap. Yakât otmâ orotmeme yakât nâŋgâmunne tâŋjât otmap. 13-15 Otmu emelâk yeŋe Kiristohât topŋe ki nâŋgâm belâŋen manbi. Yâhâ sâp yuâmâ yâk orop biwiyenŋe kepeiakmâ konohâk otmu mansai. Yawu gârâmâ Kiristo Biwi kepeiak kepeiak Amboŋe ikŋak nen Yura lohimbi otmu yen pâku lohimbi kerek nengât tosanennahât otmâ kawenenŋan kinmu

kuŋetâ muop. Muop yan yeŋe Anitâhât komolân torokatnomaihât mâtâp meyiŋgiop. Yawu olop yakât otmâ Anitâŋe yen orop kaok nâŋgâningimu biwinenŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmu buku oraŋgimain.

Yâhâ emelâk embâŋân Anitâŋe girem den âlâlâ Mose ekumu kulemguop. Otmu Yura papatolipnenŋaŋe yeŋe nâŋgân nâŋgân watmâ girem den yan den âlâlâ torokatbi. Otmu nenŋe den ya lâum yen ketetyekmunŋe yaehen manŋetâ yen orop kasa kârikŋe manminiwin. Otmu den âlâlâ torokatminiwi yaŋe undip kârikŋe olop. Yawu gârâmâ Kiristoŋe tosanenŋahât otmâ muop yan undip ya mem gahaem yen orop menduhunenekmu komot konohâk otmâ manmain. ¹⁶Otmu Kiristoŋe tosanenŋahât otmâ kawenenŋan kinmu howanân kuŋetâ muop yan mem menduhunenekmu Anitâŋe kerek nengât kaok nâŋgâningimap. Otmu nenŋe biwinenŋe sânduk sâmu buku oraŋgim manmain. ¹⁷Kiristoŋe yawu otningiop yakât den pat angoân nen Yura lohimbî eknongop. Otmu nenŋe yâkât den ya torokatmâ yen kâsikum yingim gain. ¹⁸Yakât otmâ Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe biwinenŋan kionmâ yen orop mem hewewerŋe tuhunenekmu Kiristohâlen biwinenŋaŋe kepeimain. Yawu otmunŋe Kiristoŋe mâtâp mem teteningimu âwâŋe Anitâhâlen biwinenŋaŋe kepeim mepaem mannom.

Nen Anitâhât sen otmâ mansain.

¹⁹Emelâk nen Yura lohimbîŋe yen pâku lohimbî yekmunŋe kasa kârikŋe otmu keterakmâ ikŋiâk ikŋiâk manminiwin. Yâhâ sâp yuâmâ nenŋe yen orop manman bâleŋambâ keterakmâ orotmeme bâleŋe pilâm Anitâhâlen biwinenŋaŋe kepeim komot konohâk otmâ mansain. Yakât otmâ Anitâŋe menenekmu ikŋe sen otmâ mansain. ²⁰Yakât topŋe nâŋgâŋetâ keterahâkgât emet tuhumain yan hâum sâmune nâŋgâŋet. Hân aim saran lâum kânâŋgâmunŋe kinmap yaŋe Kiristohât aposololipŋe otmu poropetelipŋe nengât dop oap. Otmu saran yakât kakŋan hohem katmâ kokore pilâm gârem kâwi huhum pilâmain yaŋeâmâ lohimbî menduhuakmâ Anitâ mepaemai yakât dop oap. Otmu kuhupin lâum kânâŋgâmunŋe ŋiwiŋ ŋiwiŋ sâm kinmap yaŋeâmâ Kiristo ikŋahât dop oap. ²¹Otmu kuhupin kakŋan gimâ katmâ geri kum pilâm losohomunŋe emet ya âilonŋo kinmap yakât dopŋeâk nenŋe Kiristohât komot konohâk otmâ yâkât wâtŋan manmain. Yawu manmâ Anitâhât opon kâmbukŋe yakât dop otmâ manmain. ²²Otmu emelâk Anitâŋe ikŋe opon kâmbukŋan ge tatminiop yakât dopŋeâk ikŋe Wâtgât mâmâŋahât Heak hâŋgângumu ge biwinenŋan tatmâ mâmâŋe otningimu manmain. Yawu otningimu biwinenŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmu buku konok oraŋgim manmâ yâhânom.

Anitâŋe Paulohât nâŋgân nâŋgânŋe mem pâronŋ pilâwaŋgiop.

3 ¹⁻²Yen pâku lohimbîŋe Kiristohâlen biwiyeŋaŋe kepeim Anitâhât komolân torokatŋetgât Anitâŋe ikŋahâk nâŋgânihim aposolo âi

nihimu mem mansan. Âi ya mem Kiristo hoŋ bawaŋgim yâkât den pat âlepŋe ekyongoman. Den pat âlepŋe ekyongomune lok nombotŋaje den ya nâŋgâŋetâ gemu bet pilâm pâi emetŋan mem katnekŋetâ manmâ gan. ³Emelâk Anitâhât biwiŋan nâŋgân nâŋgân âlâ nâŋgâm gaop ya nâŋgâmune keterahâkgât nâŋgân nâŋgânne mem pâroŋ pilânihimu nâŋgâwan. ⁴Otmu den yakât nâŋgâmune biwinambâ nâŋgân nâŋgân âlâlâ tetemap ya pâŋe tâlâwâk kulemgum katyŋgian yu ekmâ nâŋgânmai. ⁵Emelâk embâŋâmbâek Anitâŋe lohimbi âlâ me âlâhât nâŋgân nâŋgânyeŋe ki mem pâroŋ pilâyŋgiop. Yakât otmâ den yakât pâpŋuwi. Yawu gârâmâ sâp yuâmâ Anitâhât Wâtŋât mâmâŋahât Heakŋe den ya mem Kiristohât aposololipŋe otmu poropetelipŋe nengât biwinenŋan katmu nâŋgâmain. ⁶Den yakât topŋe yuwu sâmune nâŋgâŋet. Nenŋe Yesu Kiristohât den pat âlepŋe yen pâku lohimbi ekyongomunŋe nâŋgâŋetâ bulâŋe otmu yâkâlen biwiyenŋe kepeim mansai. Yawu manŋetâ Anitâŋe nen Yura lohimbi orop mem menduhunenekmu komot konohâk otmâ mansain. Yawu manmunŋe sâp pato tetewuawân Anitâŋe manman kârikŋahât pat yakât bulâŋe ningimu mem Yesu Kiristo orop heronŋe kakŋan tatbisâin.

⁷Anitâŋe ikŋe engatŋeâk otmâ menekmâ aposolo âi sâm nihio. Âi ya mem yâkât wâtŋan kinmâ Kiristohât lohimbi hoŋ bayŋgim yâkât den lohimbi kâsikum yŋgiman. ⁸Yâhâ emelâk yâkât lohimbi dondâ mem bâleyekminiwan. Yakât otmâ ninahât nâŋgâmune gemu Anitâhât lohimbi yengât amutyenŋan mansan yawu nâŋgâmune otmap. Yamâ nâŋe mem bâleyekminiwan yapâek Anitâŋe menekmâ âi sâm nihimu Kiristohât den pat ya yen pâku lohimbi ekyongom gan. Yakât yuwu sâmune nâŋgâŋet. Kiristoŋe wawaenenekmâ tihitnenŋe otmu manmannenŋahât bulâŋe teteningimu biwinenŋe huruŋ sâmu manmain. Otmu yawuâk otningim yâhâwuap. Yakât topŋe nenŋahâk nâŋgâm ba takanomgât dop ki tap. ⁹⁻¹⁰Otmu girawu manmunŋe Anitâŋe nenekmu ârândâŋ otmu manman kârikŋahât pat kuningiwuap yakât den sâm holaŋmâ pâku lohimbi ekyongomune nâŋgâmai. Otmu Anitâ Hân Himbim Amboŋaje nen Kiristohât lohimbi kerek mem hewewenŋe tuhunenekmu Kiristohât den pat sâm haok tuhunom. Yawu otnom yan Anitâhât biwiŋan nâŋgân nâŋgân âlâlâ tatmap yakât bulâŋe topŋe topŋe tetemu aŋelolipŋaje ekŋetâ âlâ kândâkdâ otbuap. Yakât nâŋgâm emelâk embâŋâmbâek yâkŋe lok âlâ me âlâhât nâŋgân nâŋgânyeŋe ki mem pâroŋ pilâyŋgiop. Yakât otmâ den yakât topŋe pâpŋuwi. ¹¹Yawu otmâ ikŋe nâŋgân nâŋgân watmâ sâpŋe ekmu ârândâŋ otmu Kutdânenŋe Yesu Kiristo hâŋgângumu giop yan den yakât bulâŋe teteop. ¹²Nenŋe Kiristohâlen biwinenŋe kepeim Anitâ pahâk ulitgumunŋe nâŋgâningiwuap. Yakât nâŋgâm nenŋe biwi yâhâp kakŋan ki ulitgunom. ¹³Nâŋe Kiristohât den pat kâsikum yŋgimune nâŋgâŋetâ bulâŋe otmu yâkâlen biwiyenŋe kepeim mansai. Yakât otmâ

lok nombotŋaŋe pâi emetŋan mem katnekŋetâ manmâ gan. Nâŋe yeŋgât nâŋgâm hâhiwin kakŋan mansan yakât nâŋgâm yeŋe kârihem kinmâ biwiyeŋe ki orotok sâwuapgât nanŋan.

Kiristoŋe wawaenenekmap yakât Pauloŋe kulemguop.

¹⁴⁻¹⁵Yen pâku lohimbiŋe Kiristohâlen biwiyeŋaŋe kepeim Anitâhât komolân torokatŋetâ nen Yura lohimbi orop biwinenŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmu mansain. Anitâhât aŋelolipŋe topŋe topŋe himbimân tatmai otmu âliwahap topŋe topŋe hânân yu kalop, ehekŋe ki ehekŋe, kerek nengât manmannenŋe Awoŋnenŋe Anitâ ikŋak ningimu manmain. Yâkŋe nine nanne baratne sâŋ menenekmu mansain yakât nâŋgâmune hâu sâsâ otmu mepaeman. ¹⁶⁻¹⁷Anitâ Manman Amboŋaŋe koko salehâk tatmap. Otmu yu yakât ki pâpŋumap. Yawu tatmap yakât nâŋgâmune âlâ kândâkdâ otmap. Otmu nâŋe yeŋgât nâŋgâm yâk ulitgumune ikŋe Wâtŋât mâmâŋahât Heak hâŋgâŋgumu ge mem hewewej tuhuyekmu Kiristohâlen biwiyeŋaŋe tiŋâk kepeim tem lâuwangim mannomai. Yawu otŋetâ yâk orop biwiyeŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmap yakât dopŋeâk bukulipyenŋe orop biwiyeŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmu buku orangim mannomai. ¹⁸Otmu Kiristoŋe wawaenenekmâ kawenenŋan kinmu kuŋetâ muop yakât topŋe nâŋgâŋetâ keterakyiŋgim heŋgeŋguâkgât Anitâ ulitguman. ¹⁹Yeŋgât yawu ulitguman. Yawu gârâmâ Kiristoŋe wawaenenekmap yakât topŋambâek nâŋgâm metenomgât dop âlâ ki tap. Yawu gârâmâ yeŋe yâkâlen biwiyeŋaŋe tiŋâk kepeim manŋetâ yanâmâ Wâtŋât mâmâŋahât Heakŋe mâmâŋe otyiŋgiuwap. Mâmâŋe otyiŋgimu manmanyenahât bulâŋe âlâlâ teteyiŋgimu Kiristoŋe wawaeyekmap yakât topŋe nâŋgâm heŋgeŋgunomai. Manmanyenahât bulâŋe teteyiŋgiuwap yakât dopŋanâk âi mem Anitâ hoŋ bawangim manmâ yu yakât ki pâpŋunomai.

²⁰Anitâhât Wâtŋât mâmâŋahât Heakŋe mâmâŋe otningim yâhâuwap. Yakât otmâ nenŋe Kiristo hoŋ bawangim nep âlâlâ memunŋe yakât bulâŋe tetewuap nâŋgâmain ya wangim tetewuap. ²¹Yakât nâŋgâm Kiristohâlen biwinenŋaŋe kepeim hoŋ bawangim manmunŋe bulâŋe âlâlâ tetemu ekmâ Anitâ mepaem manmâ yâhâmbisâin. Ya bonŋanâk.

Kiristo hoŋ bawangim tânahom mannom.

4 ¹Bukulipne, yuwu sâŋmune nâŋgâŋet. Nâŋe Kiristohâlen biwinenŋe tiŋâk kepeim hoŋ bawangim yâkât den pat lohimbi kâsikum yiŋgiman. Otmu emelâk den ya kâsikum yiŋgimune lok nombotŋaŋe nâŋgâŋetâ gemu bet pilâm pâi emetŋan mem katnekŋetâ manmâ gan. Otmu den ekyongomune nâŋgâŋetâ Anitâhât Wâtŋât mâmâŋahât Heakŋe biwiyeŋe mem hewewej tuhumu yapâek Kiristohâlen biwiyeŋaŋe kepeim mansai. Yakât otmâ yâkât den ya tiŋâk lâum manŋetâ lohimbiŋe

manmanyen̄e ek̄netâ ârândân̄ olâkgât nan̄gan. ²Otmu yen̄jahât nân̄gânetâ gemu huruñ huruñ manmâ bukulipyen̄e orop ewe karan̄gim mannomai. Yawu manmâ buku nombot̄n̄en̄e nân̄gâm bâleyin̄ginomai yan biwiyen̄en̄e kepeiyekmâ lohot̄n̄an otyin̄ginomai.

³Sâp yiweren̄e yuâmâ biwiyen̄en̄e kepeiakmâ konohâk otmu mansai. Yawuâk torokatmâ manne sâmmâmâ tihit oran̄gim biwi sânduhân mannomaihât nan̄gan. ⁴Anitâhât Wât̄gât mâmân̄jahât Heak ik̄ñak mem hewewen̄ tuhunenekmu Kiristohâlen biwinen̄en̄e kepeim yâkât komot konohâk otmâ mansain. Yawu manmun̄en̄e Kiristo ik̄ñak âwurem ge menenekbuap̄gât nân̄gâm biwinen̄en̄e mem manmain. ⁵Kutdânen̄en̄eâmâ Kiristo konohâk. Otmu yâkât den konohâk lâum manmain. Otmu toen katnenek̄netâ Kiristo orop biwinen̄en̄e kepeiakmâ konohâk otmap yakât mâtâp konohâk tap. ⁶Otmu Awoñnen̄en̄eâmâ Anitâ ik̄ñak kunnen̄en̄e pato tatmap. Otmu Anitân̄e wosapâ me wosapâ ki tatmap yawuya âlâ ki tap. Yakât otmâ himbimân̄ aŋelolip̄n̄e tai otmu hânân̄ âliwahap top̄n̄e top̄n̄e kalop ya kerehâk hohem tatmu yâkât wât̄n̄an tatmâ gamain.

⁷Otmu Kiristone ik̄ñahâk biwinen̄jahât top̄n̄e ekmâ nân̄gâmap. Otmu Wât̄gât mâmân̄jahât Heak hân̄gângumu ge biwinen̄an̄ tatmâ mâmân̄en̄e otningimap. Yawu otningimu manmannen̄jahât bulân̄e ik̄ñiâk ik̄ñiâk teteningimap yakât dop̄ñanâk âi top̄n̄e top̄n̄e mem Kiristo hoñ bawañginmain. ⁸Den yan yun̄e emelâk lok âlân̄e Anitâhât den kulemguop ya miap. Den yamâ yawu tap.

“Lohimbiñe hoñ bawañginet̄gât yâk̄n̄e meyekmâ himbimân̄ âwurem yâhâop. Yawu otmâ mâmân̄en̄e otyin̄gimu âi meñetâ yan bulân̄e âlâlâ teteop.” Den yawu tap.

⁹Aiop, “himbimân̄ âwurem yâhâop,” den yawu kulemguop. Den ya ekmâ yuwu nân̄gâmain. “An̄goân̄ himbimâmbâ ge hânân̄ manmâ muop,” yawu nân̄gâmain. ¹⁰Otmu mumun̄ambâ yahatmâ himbimân̄ âwurem yâhâmu Anitâ orop tawot. Yawu otmâ kunnen̄en̄e tatmâ mâmân̄en̄e otningimu yâkât lauñe, otmu kân̄en̄e bân̄n̄e yawu otmâ hoñ bawañginom. Hoñ bawañgim yâkât den pat sâm haok tuhmun̄en̄e hân̄an̄ kulem̄an̄ ariwuap. ¹¹Yâk̄n̄e mâmân̄en̄e otningim âi ik̄ñiâk ik̄ñiâk ningimu mem tânahom manmain yamâ yuwu. Lok nombot̄n̄en̄e lohimbi belân̄gen manmai ya yen̄gâlen ari Kiristohât den pat âlep̄n̄e ekyongomun̄en̄e nân̄gân̄omaihât kut aposolo sâm âi ningiop. Yâhâ lok nombot̄n̄en̄eâmâ nen tânnongon̄etâ lohimbi Kiristohât den pat âlep̄n̄e orowâk kâsikum yin̄ginomgât kut bawapi sâm yin̄gimap. Yâhâ lok nombot̄n̄en̄eâmâ Anitâhât biwiñan̄ den âlâlâ tatmap ya sâm holañmâ lohimbi ekyongonomaihât kut poropete sâm âi yin̄gimap. Yâhâ lok nombot̄n̄en̄eâmâ Anitâhât lohimbi yen̄gât kunlipyen̄e manmâ yâkât den kâsikum yin̄gim galemyongonomaihât kut pasto sâm âi yin̄gimap. Yâhâ lok nombot̄n̄en̄eâmâ pasto tânyongom lohimbi den kâsikum yin̄ginomaihât

kut papasu sâam âi yingimap. ¹²Yawu gârâmâ nenje Anitâ nanjahâlen biwinenjaŋe tiŋâk kepeim mannom. Yawu manmâ âi ningiop ya mem lohimbi orop tânahom manmunje manmannenje kelihakbuap. ¹³Yawu otmâ biwi nâŋgân nâŋgânnenjaŋe menduhuakmâ konohâk otmu Kiristoŋe hânân manmâ olop miop yawuâk otmâ mannom. Yawu otmâ manmunje Anitâŋe nenekmu Kiristohât dop yawu otbuap. ¹⁴Yâhâ sâp yu manman girawu mansai yakât topŋe nâŋgâŋetâ keterahâkgât yuwu sâamune nâŋgâŋet. Nimnaom titipâŋe bukulipyenje orop engalân gâŋgim âwâ mâmâlipyenje yengât den kum ari malon manmai. Yenje yakât dopŋeâk otmâ mansai. Otmu yakât den âlâen hâum sâamune nâŋgâŋet. Nenje wanga mem saru kakŋambâ arimain. Arimainângembâ siru pato pilâmu to dondâ bâlemap. Yawu otmâ wanga ya mem kopa kopa tuhumap. Yakât dopŋeâk lok perâkŋaŋe Kiristohât den kelangatmâ den perâkŋe topŋe topŋe kâityongomai. Yawu otmâ nâŋgân nâŋgânyenje mem hâlim milim tuhuŋetâ mansai. Yawu gârâmâ sâp yupâek yenje biwiyenje galemahom manŋetâ manmanyenje kelihakbuapgât yuwu otmâ mannomai. ¹⁵Bukulipyenje orop biwiyenjaŋe kepeiakmâ konohâk otmu Anitâhât den tâŋ tâŋâk watmâ den bulâŋeâk alahunomai. Yawu otnomai yan manmanyenjahât bulâŋe tetem gap ya wangim bulâŋe pato tetewuap. Otmu Kunnenje Kiristoŋe manop yawuâk manne sâam yâkŋe olop miop yawuâk otmâ mannomai. ¹⁶Yakât nâŋgâm yuwu sâamune nâŋgâŋet. Hâknennjeâmâ konohâk. Yawu gârâmâ Anitâŋe ikŋe engatŋeâk otmâ hâknennjahât torehenje âlâ âlâ kalop ya watmâ âi amboŋan amboŋan tuhumai. Yawu otmâ manmannenje tetemu âlepŋe manmain. Aiop, Kiristoŋe kunnenje tatmap. Otmu nenjeâmâ yâkât launje, otmu kâiŋe bâteŋe otmâ hoŋ bawangim manmain. Yawu otmâ manmunje yâkŋe ikŋe hahit ningimu mem yâkât den tiŋâk lâum bukulipnenje orop biwinenjaŋe kepeiakmâ konohâk otmu tânahom manmain. Yawu manmunje manmannenje kelihakmu mannom.

Anitâŋe manman âiŋe ningimu mem mansain.

¹⁷Otmu yengâlen gâtŋe lohimbi nombotŋaŋe pâku lohimbiŋe otŋetâ bâlemap yawu manmâ otŋetâ bâlem gap. Yakât otmâ nâŋe Kutdâhât sâtgât otmâ kuyinginetgât yuwu sâamune nâŋgâŋet. ¹⁸Pâku lohimbi belângen manmaiŋe yenje nâŋgân nâŋgânyenje bâleŋe ya watmâ omoŋ kâlehen manmai. Otmu Anitâŋe manman âiŋe nen ningimu mem mansain. Yakât topŋahât pâpgum biwiyenje kârikŋe otmâ hiliwahonomaihât pat mansai. ¹⁹Otmu ekŋâlengim orotmeme kiŋgoŋ maŋgoŋ otneâk nâŋgâmai. Yawu otmâ aŋunyenjahât ki otmai.

²⁰⁻²¹Yâhâ nenje Kiristohât den ekyongomunje nâŋgâŋetâ bulâŋe otmu yâkâlen biwiyenjaŋe kepeiwi. Sâp yapâek yâkât tem lâum orotmeme âlepŋeâk otŋetgât yâkât den bulâŋe kâsikum yingimunje nâŋgâm

gai. ²²Emelâk yeŋe nâŋgân nâŋgânyeŋe tâŋât ya watmâ senŋe âlâlâ ekŋâlem otŋetâ dondâ bâleminiop. Yawu manŋetâ nâŋgân nâŋgânyeŋe gulip malap otmu manmanyenŋe dondâ bâlemu manmâ gawi. Otmu orotmeme bâleŋe otmâ mansai yaŋe mem bâleyekmapgât ya bunewâk bet pilâŋetgât naŋgan. ²³⁻²⁴Yawu otŋetâ yanâmâ Anitâŋe biwiyenŋe mem hewewerŋe tuhum nâŋgân nâŋgân âiŋe, ikŋe yawuya, biwiyenŋan katbuap. Nâŋgân nâŋgân âiŋe biwiyenŋan katbuap ya watmâ yâkât den tem lâuwaŋgim biwiyenŋe galemgum heŋgeŋgum mannomai. Yawu manŋetâ manmanyenŋe kelihakmu Anitâŋe yekmu ârândâŋ otbuap.

²⁵Nenŋe Kiristohât komot konohâk otmâ mansain. Yakât otmâ biwiyenŋe kurihiakmâ manŋetâ manmanyenŋe tawi tawiŋe otmapgât orotmeme bâleŋe ya betgum pesuk pilâm den bulâŋeâk alahum tihit oraŋgim mannomai. ²⁶Yawu gârâmâ lohimbi âlâ me âlâŋe mem bâleyekŋetâ kuk otnomai yan Anitâhât den lâum in yawu kaok oraŋginomai. ²⁷Yawu otmâ Satan Manman Bâleŋe Amboŋahât mâtâp maŋguwaŋginomai. ²⁸Yeŋe lohimbi komborâ ekyongonŋetâ ki kombo tuhunomai. Yâkŋe âi mem manmâ yapâ hâmeŋe mem yeŋe tânahom nombotŋe kâsikum lohimbi umburuk mansai ya tânyongonomai. ²⁹Den hako ki sahaŋginomai. Otmu bukulipyenŋe biwiyenŋe galemahom kârihem kinŋetgât mem hewewerŋe tuhuyekmâ den lohotŋan ekyongonomai. ³⁰Anitâŋe meyekmâ manman kârikŋahât pat kuyiŋgiop. Yawu gârâmâ sâp pato tetewuap yan pat yakât bulâŋe yingimu menomai. Yakât nâŋgâm eŋgat yâhâp otmaiâhât ikŋe Wâtgât mâmâŋahât Heak hâŋgâŋgumu ge biwiyenŋan tatmâ mem hewewerŋe tuhuyekmu mansai. Yakât otmâ Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe tep bâle nâŋgâyingimapgât orotmeme bâleŋe ki tâtâem otmâ mannomai. ³¹Yawu otmâ ki kuk otmâ sârehahom den bâleŋe hâiaknomai. Otmu ki nâŋgâm bâleŋiŋetâ biwiyenŋe ŋasin otbuap. ³²Yâhâ yeŋe Kiristohâlen biwiyenŋe kepeim manŋetâ Anitâŋe tosayenŋe pilâyingimap yakât dopŋeâk bukulipyenŋe orop tosayenŋe pilanŋginomai. Yawu otmâ ewe karaŋgim lohotŋan oraŋginomai.

Manman bâleŋambâ keterakmâ Anitâhât tem lâuwaŋgim mannom.

5 ¹Anitâŋe wawaeyekmâ nine nanne baratne sâm meyekmu mansai. Yakât otmâ yeŋe gurâ yawuâk bukulipyenŋe orop biwiyenŋe kepeiakmâ konohâk otmu mannomai. ²Kiristoŋe biwiŋe kepeinenekmâ ikŋe manmanŋe ki alilop. Yawu otmâ Anitâ âwâŋahât tem lâuwaŋgim kawenenŋan kinmu kuŋetâ muop. Yawu otningiop yakât Anitâŋe nâŋgâmu ârândâŋ olop. Otmu yeŋe gurâ yawuâk bukulipyenŋe orop biwiyenŋe kepeiakmâ konohâk otmu buku oraŋginomaiâhât naŋgan.

³Yeŋe manman bâleŋe pilâm yapâ keterakmâ Anitâhât tem lâuwaŋgim mansai. Yakât otmâ ki ekŋâleŋgim kâwâ konda otnomai. Me bukulipyenŋe yeŋgât senŋe âlâlâ ki ekŋâlenomai. ⁴Yâhâ orotmeme

kiŋgoŋ otnomai yanâmâ aŋun pato tetemu dondâ bâlewuap. Yawu gârâmâ bukulipyene yengât senyenjan ki genomai. Me den imbiâk mambiâk ki sahaŋginomai. Yawu otmâ bukulipyene yengât nâŋgâm Anitâ mepaenomai. ⁵Lohimbi nombotŋaŋe senje âlâlâ ekŋâlem biwiyene yanâk kinmu yakâlâk nâŋgâm manmai. Lohimbi yawu manmai ya yengât Anitâŋe nâŋgâmu Porom Lâpiohâlen biwiyene kepeim mepaemai yawu otmap. Lohimbi yawu otmâ manmaiŋe lohimbi kâwâ konda otmai orop Anitâŋe manman kârikŋahât pat ki kuyiŋgiwuap. Yakât otmâ yâkŋe Kiristo âwâŋjâit orop himbimân ki tatnomai.

⁶Lohimbi âlâ me âlâŋe den imbiâk sâŋe engatyeneŋe geŋetâ orotmeme bâlene yakât nâŋgâŋetâ bulâŋe otmapgât yuwu sâŋumene nâŋgâŋet. Orotmeme bâlene âlâlâ sâŋe aran yu lohimbiŋe otnomai yanâmâ Anitâŋe kuk otyiŋgim matŋe amokŋan yiŋgimu menomai. ⁷Yakât otmâ lohimbi yawuya orop biwiyeneŋe ki kepeiakmâ konohâk otmu tânahonomai. ⁸Emelâk yeŋe Anitâhât pâpŋum omoŋe bâleneŋe manminiwi. Yawu gârâmâ ikŋe laŋiŋŋaŋe biwiyeneŋe pilâmu Kutdâhâlen biwiyeneŋe kepeim manmâ gai. Yakât otmâ orotmeme bâlene bet pilâm Anitâhât tem lâum mannomai. ⁹Yawu otmâ manŋetâ manmanyeneŋe kelihakmu yakât bulâŋe âlepŋeâk tetewuap. Yawu tetemu Anitâŋe manmanyeneŋe ekmu ârândânŋ otbuap. ¹⁰Yawu gârâmâ yeŋe manman girawu manŋetâ Anitâŋe yekmu ârândânŋ otbuap yakât nâŋgâm kiwilim otmâ lohotŋan mannomai. ¹¹⁻¹³Otmu lohimbiŋe omoŋân ge hiliwahonomaihât pat mansai ya yengât manmanyeneâmâ tawi tawiŋe. Yakât otmâ yâk orop ki buku oraŋginomai. Yâkŋeâmâ yok pilâm orotmeme bâlene topŋe topŋe oraŋgimai. Yakât nâŋgâm aŋulakmaingât otmai yakât ki alahumain. Yâhâ nenŋe yu me yakât nâŋgâmunŋe haŋ sâningimap yakât topŋe tetekŋan tetemu ekmain. Yakât otmâ yâkŋe orotmemeyeneŋe bâlene yakât nâŋgâŋetâ haŋ sâyiŋgimu bet pilâŋetgât yeŋe den ekyongom engatyeneŋe genomai. ¹⁴Den ekyongoneŋetâ nâŋgâŋetâ haŋ sâyiŋgimu yanâmâ yâkŋe manmanyenahât topŋe tetekŋan tetemu eknomai. Yakât nâŋgâm kep yuwu meŋetâ nâŋgâmain.

“Kâlâwahom yahatne. Mumuŋambâ yahatne. Yawu otmunŋe

Kiristohât laŋiŋŋaŋe biwinenŋan pilâmu haŋ sâningiwuap.”

¹⁵⁻¹⁷Anitâhât biwiŋan nâŋgân nâŋgân âlâlâ tatmap ya Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe mem biwiyeneŋe katmu nâŋgâŋetgât Anitâ ulitgunomai. Yakât otmâ girawu manŋetâ Kutdâŋe yekmu ârândânŋ otbuap yakât nâŋgâm kiwilim biwiyeneŋe galemahom mannomai. Yâhâ sâp yuâmâ lohimbi nombotŋaŋe Anitâhât topŋahât pâpŋum orotmeme bâlene topŋe topŋe otmâ mansai. Yâhâ yeŋeâmâ yâkŋe otmai yawu ki otnomai. Yeŋeâmâ orotmeme âlepŋe orotgât mâtâp teteyiŋgimu lohimbi buku otyiŋgiŋetâ yâkŋe manmanyeneŋe ekŋetâ ârândânŋ otbuapgât nanŋan.

¹⁸Otŋetâ bâlemapgât to kârikŋe ki nem biwi hâlim otnomai. Yawu otmâ Wâtgât mâmâŋahât Heakŋe biwiyeneŋe tatmâ mâmâŋe otyiŋgiâkgât

nângâm mannomai. ¹⁹Yawu manjetâ biwiyenjan tatmâ mâmâne otyingiwuap yanâmâ biwiyene herone otmu Kutdâ kiki pali mewangim mepaem mannomai. ²⁰Otmu yeje Kutdânenne Kiristo orop biwiyenjan kepeiakmâ konohâk otmu manjetâ wuân me wuân teteyingiwuap yan Aworjnenne Anitâ herone nângâwangim mepaem mannomai. ²¹Otmu Kiristo ewe katmâ yâkât tem lâuwangim bukulipyene orop ewe karakmâ buku oranjim mannomai.

Imbilipyene yengât sâop.

²²Imbilipyene yengât yuwu sâmune nângânet. Kutdânenne Kiristone yengât kunyene tatmap. Yakât otmâ yeje ewe katmâ loklipyene yengât amutgen mannomai. ²³⁻²⁴Yakât yuwu sâmune nângânet. Kiristone ikje lohimbî nen sâreerenekmâ kawenenjan kinmu kujetâ muop. Otmu mumujambâ yahatmâ kunnenne tatmu nenne yâkât amutgen manmain. Yakât dopneâk imbilipyenjan wuân me wuân otmai yan loklipyene yengât amutgen manmai.

Loklipyene yengât sâop.

²⁵Yâhâ loklipyene yengât yuwu sâmune nângânet. Kiristone ikje lohimbî nen wawaenenekmâ tosanenjahât otmâ kawenenjan kinmu kujetâ muop. Yakât dopneâk imbilipyene yengâlen biwiyenjan kepeim tihityene otnomai. ²⁶⁻²⁷Yakât otmâ yuwu sâmune nângânet. Sâp patoen nen Kiristohât lohimbîne yâkât senjan tosa barak kinmunne menenekmâ onomlipne sâm ikjan torokatnenekbuap. Yakât nângâm tosanenjahât otmâ kawenenjan kinmu kujetâ muop. Otmu nenne manman bâlenjambâ keterakmâ yâkâlen biwinenjan kepeimain yakât topne sâm tetemunne yanâmâ toen mem katnenekbi. Toen mem katnenekjetâ Anitâne tosanenne pirim salatak tuhuningimu yâkât senjan koko salehâk manmain. Yawu. ²⁸⁻³⁰Kiristone ikje lohimbî nen nângâningim tihitnenne otmap. Yakât dopneâk loklipyenjan imbilipyene nângâyingim tihityene otnomai yakât yuwu sâmune nângânet. Lok âlâ me âlâne hakyenjan umatne wuân me wuân tetemapgât hâkyenjahât tihitne otmâ galemahom manmai. Yakât dopneâk loklipyenjan imbilipyene yengât nângâm tihityene otmâ galempongom mannomaihât nanjan. Yâhâ loklipyenjan imbilipyene yengât nângâyingimai yamâ yenhât nangangimai yawu oap. ³¹Den yan yuje emelâk Anitâne Mose den ekumu kulemguop ya miap. Den yamâ yuwu tap.

“Lok âlâ me âlâne âwâne mâmâne pilâyelekmâ imbinjahâlen torokatmu orowâk mandomawot yan hâkyetne konohâk otbuap.”
Den yawu tap.

³²Otmu Moseje den kulemguop yaje topne âlâlâ miop. Yakât nângâmune topne âlâ yuwu miap. Kiristone ikje lohimbî nen orop

biwinenŋaŋe kepeiakmâ konohâk otmu mansain ya. ³³Otmu âlâmâ yuwu miap. Loklipyeŋaŋe yeŋahât nanŋanŋimai yawuâk imbilipyene yeŋgât nânŋâyinŋinimai. Otmu imbilipyene loklipyeŋe ewe katyeknomai.

Nimnaomlipyene yeŋgât sâop.

6 ¹Otmu nimnaomlipyene yeŋgât yuwu sâmunne nânŋâŋet. Yeŋe âwâ mâmâlipyeŋe yeŋgât sâtyeŋan tem lâuyinŋim manŋetâ Anitâŋe yekmu ârândânŋ otbuap. ²Yâhâ emelâk Anitâŋe girem den âlâ yuwu sâm Mose ekumu kulemuop.

“Yeŋe âwâ mâmâlipyeŋe yeŋgât nânŋâyinŋim denyeŋe lâum manŋet.” Yawu sâm ekuop.

Otmu girem den nombotŋe âlâlâ Mose ekumu kulemuop yamâ inâk sâop. Yâhâ topŋe katmâ girem den yan yu torokatmâ den âlâ yuwu sâm kalop.

³“Denyeŋe lâum manŋetâ Anitâŋe nânŋâyinŋimu yanâmâ sâp kâlêwâk mannimai.” Yawu sâm ekuop.

Âwâ mâmâlipyeŋe yeŋgât sâop.

⁴Yâhâ âwâ mâmâlipyeŋe yeŋgât yuwu sâmunne nânŋâŋet. Nan baralipyeneŋe tepyeŋe bâlemu kuk otmaiâhât ki mem gin gondondoŋ katyeknomai. Yawu otmâ Kutdâhât den kâsikum yinŋim galemyongom heŋŋeŋunomai. Otmu mete pirik pirik otnomai yan lohotŋan kuwikyeknomai.

Âi lok yeŋgât sâop.

⁵Yâhâ âi lok yeŋgât yuwu sâmunne nânŋâŋet. Kiristoŋe yen orop manmu yâk hoŋ bawaŋgimbâi yakât dopŋeâk lok kunlipyene ewe katyekmâ tâŋ tâŋâk hoŋ bayinŋinimai. ⁶Yâhâ âi ya galemŋaŋe yekmu ârândânŋ olâkgâlâk nânŋâm hâkyeŋaŋak ki tuhunomai. Âi ya tuhunomai yanâmâ Anitâhât den ya tâŋ tâŋâk watmâ Kiristohât tem lâuwangim tiŋâk tuhunomai. ⁷Yawu otnomai yan lohâk hoŋ bayinŋiain sâm otnomai yamâ Kutdânenŋe hoŋ bawaŋginomai. ⁸Yakât otmâ den yuwu sâmunne nânŋâm biwiyenŋan katnomai. Lok âlâ me âlâŋe lok kunlipyene yeŋgât nep meyinŋimai me yeŋe âi tuhuakmai yakât sâp patoen Kutdânenŋaŋe âi memai ya ekmu ârândânŋ otbuap otmuâmâ hâmeŋe âlepŋe yinŋimu menomai.

Lok kunŋe papato yeŋgât sâop.

⁹Yâhâ lok kunŋe papato yeŋgât yuwu sâmunne nânŋâŋet. Anitâ Kutdâyeŋe himbimân tatmapŋe lok âlâhât nânŋâmû yahatmu âlâhât nânŋâmû gemu yawu ki otmap. Sâp patoen yâkŋe lok kerek nengât biwinenŋe ekmâ âlâku ikŋiâk ikŋiâk dopnenŋan matŋe kâpekningiwuap.

Yakât otmâ hoŋ bawalipyenaje kunlipyenaje ewe katyekmâ lohotjan hoŋ bayinŋinetâ benje kunlipyenaje gurâ topŋe âlâlâ ki mângâyeknomai.

¹⁰Aiop, yeŋe Kiristo orop biwiyenaje kepeiakmâ konohâk otmu yâkât wâtjan kinnmâ kârihem mannomai. ¹¹⁻¹²Nenŋe Kiristohât den pat âlepŋe lohimbi ekyongomunŋe nânŋâmihât lok bâlenaje mâtâp maŋguningim mansai. Otmu yâkŋe konok bia. Satangât hoŋ bawalipŋe, weke bâlenje, emet amboŋe, senduk banearâ, susun, âi weke, senŋe âlâlâ sâtŋe metŋe topŋe topŋe, ya kerekŋe mâtâp maŋguningine sâŋm otmâi. Yakât otmâ Satanŋe biwiyenjan kionmâ perâkŋe topŋe topŋe kâityongomagât Anitâŋe wât yinŋimu kârihem kinnomai. ¹³Yuwu otmâ kârihem kinŋetâ Satanŋe hoŋ bawalipŋe orop mem ge katyekne sâŋm hâum pâpŋum pilâyeknomai.

¹⁴Nânŋân nânŋân bulâŋe âlâlâ biwiyenambâ tetemu den bulâŋe sâŋm lohimbi târârâhâk ekyongonomai. Yawu otmâ yâk orop biwiyenaje kepeiakmâ konohâk otmu tihit oraŋgim mannomai. ¹⁵Otmu Kiristohât den pat âlepŋe lohimbi ekyongoŋetâ nânŋâŋetâ biwiyenaje huruŋ sâekgât mâtâp teteyinŋiwuap yan hewewenâk ekyongonomai. ¹⁶Otmu Satangât hoŋ bawalipŋenaje yengât manmanyenaje mem bâleyinŋimihât Anitâ yet Kiristo yetgâlen biwiyenaje tiŋâk kepeim mannomai. ¹⁷Yawu manmâ Anitâŋe manman kârikŋahât pat yakât bulâŋe yinŋimu mem Kiristo orop heronje kakŋan manbisâihât nânŋâm enŋat yâhâp ki otnomai. Otmu Anitâhât den ya lohimbi kâsikum yinŋinetâ nânŋânomai yan Wâtŋât mâmâŋahât Heakŋe biwiyenaje mem hewewen tuhuwuap. Yawu otyinŋimu den ya nânŋâŋetâ keterakyinŋim henŋenŋuwuap. ¹⁸Otmu Wâtŋât mâmâŋahât Heakŋe mem hewewen tuhuyekmu yu yakât nânŋâm Anitâ ulitgunomai. Yawu otmâ biwi golâ manmâ Kiristohât lohimbi kerek yengât nânŋâm haonmâ ârândâŋ Anitâ ulitgum mannomai.

¹⁹Otmu Wâtŋât mâmâŋahât Heakŋe den âlâlâ biwian katmâ mâmâŋe otnihimu Kiristohât den pat âlepŋe pahâk ekyongomune nânŋânomai. Otmu ekyongowom ya nânŋâŋetâ keterakyinŋiwuapgât yeŋe Anitâ ulitgunomai. ²⁰Otmu lohimbi kapi âlâen âlâen manmâ arai ya yengâlen ari Kiristohât den pat âlepŋe kâsikum yinŋiwan. Kâsikum yinŋimune lok nombotŋenaje nânŋâŋetâ gemu bet pilâm pâi emetjan mem katnekŋetâ manmâ gan. Yawu gârâmâ nâŋe den pat âlepŋe lohimbi ekyongowomgât Kiristonje menekmâ âi sâŋm nihiop. Yakât otmâ nâŋe tem lâuwangim den ya pahâk ekyongom ki lohotŋe otbomgât Anitâ ulitgunomai.

Paulone den bâiŋe sâŋm hâreop.

²¹⁻²²Aiop, bukunenŋe âlâ, kutŋe Tikiko, yâkŋe Kutdâhâlen biwiŋenaje tiŋâk kepeim hoŋ bawangim mansap. Otmu nâŋe bukulipne orop manman girawu mansain yakât yâk hânŋângumune yengâlen takawuap yan topŋambâek ekyongomu nânŋâŋetâ biwiyenaje huruŋ sâwuap.

23-24 Otmu yeŋe Kutdânenŋe Yesu Kiristohâlen biwiyenŋe tiŋâk kepeim tem lâuwangim mansai. Yakât otmâ Anitâ yet Kiristoŋe nâŋgâyiŋim tihityeŋe otmutâ biwi nâŋgân nâŋgânyenŋe kepeiakmâ konohâk otmâ huruŋ sâekgât ulitguman. Bâiŋ.

Nâ bukuyeŋe,
Paulo